

Obsah

MYŠLENÍ O SPOLEČNOSTI	1	KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ ANTHROPOLOGIE	35
SPOLEČENSKÉ VĚDY: SOCIOLOGIE	2	Durkheim a jeho následovníci • Lévi-Strauss • Funkce společenských pravidel a tradic • Rodové a příbuzenské systémy • Šňatky • Mýty a rituály • Rasa	
ÚVOD DO SOCIOLOGIE	2	SPOLEČENSKÉ VĚDY: JAZYKOVĚDA	40
Základní sociologické pojmy • Pracovní postupy sociologie • Sociologické subdisciplíny • Využití sociologie a její dopady		ÚVOD DO JAZYKOVĚDY	40
VÝZKUMNÉ METODY SPOLEČENSKÝCH VĚD	7	Počátky jazykovědy • Srovnávací historická jazykověda • Strukturalismus • Psycholingvistika • Osvojování jazyka • Šimpanzí jazyk • Sociolingvistika • Dvojazyčnost (bilingvismus) a vícejazyčnost (multilingvismus) • Pragmatika	
Pozitivismus • Interpretační sociologie • Kvantitativní metoda • Kvalitativní metoda • Sekundární zdroje		SPOLEČENSKÉ VĚDY: PSYCHOLOGIE	52
POPULACE A RODINA	12	PSYCHOLOGIE A JEDINEC	52
Demografické změny • Urbanizace • Rodiny a šňatky • Přechodové rituály		Vazba mezi dítětem a matkou • Vnímání u dětí • Rozvoj chování • Temperament a osobnost	
SPOLEČENSKÉ ROZDÍLY	20	SKUPINOVÁ A SOCIÁLNÍ PSYCHOLOGIE	55
Společnosti s pevným rozdělením • Společenská diference • Třídní nerovnost • Role pohlaví ve společnosti • Rasa a společnost • Náboženské rozdíly		Společenské seskupování • Prosociální chování a agrese • Mezilidská komunikace • Otázky konformity • Skupinová dynamika	
OTROCTVÍ	27	EXPERIMENTÁLNÍ PSYCHOLOGIE	60
SPOLEČENSKÉ VĚDY: ANTHROPOLOGIE	27	Vnímání • Paměť • Pozornost • Činnost • Učení • Logické soudy	
ÚVOD DO ANTHROPOLOGIE	28	VÝVOJOVÁ PSYCHOLOGIE	65
Obory studia • Sociální darwinismus • Moderní antropologie		Teorie učení • Pojetí Piagetovo • Pojetí Vygotského • Speciální pedagogika • Počítače ve výuce	
FYZICKÁ ANTHROPOLOGIE	30		
Variabilita v důsledku vlivu dědičnosti a prostředí • Příklad výběr • Fosilní hominidi • Bipédie • Zeměpisné rozložení genetických odlišností v současných populacích			

FILOZOFIE	70	APLIKOVANÁ FILOZOFIE	98
Východní a západní filozofie • Počátky západní filozofie • Sokratovská metoda	70	Metoda a důkaz • Pozitivistické přístupy • Popper • Lakatos, Kuhn a Feyerabend • Speciální vědy • Frankfurtská škola • Strukturalismus	
METAFYZIKA	73	<i>FILOZOFIE VĚDY</i>	104
Platonova teorie idejí • Aristoteles • Novoplatonismus a scholastika • Racionalismus a empirismus • Německý idealismus • Kritika metafyziky	73	NÁBOŽENSTVÍ	105
EPISTEMOLOGIE	78	ÚVODEM	105
Skepticismus • Descartes a racionalismus • Empirismus • Analytická filozofie • Fenomenalismus • Novopozitivismus neboli logický pozitivismus • Kant a epistemologie • Naturalizovaná epistemologie • Nietzsche • Jiné přístupy	78	Hlavní rysy náboženství • Možná vysvětlení původu náboženství • Prvotní náboženství • Nová náboženská hnutí	105
ETIKA	83	JUDAISMUS	110
Řecká etika • Židovsko-křesťanská tradice • Počátky moderní etiky • Kant • Utilitarismus • Marx a Nietzsche • Etika 20. století	83	Nejstarší dějiny Židů • Rabínský judaismus • Středověk • Kabala • Židé a křesťanství • Moderní judaismus a vznik Izraele • Vira a zvyky • Zásady víry • Svátky a pústy	110
ESTETIKA	87	KŘESŤANSTVÍ	117
Definice umění • Estetická zkušenost • Hodnota umění • Umění a společnost	87	Ježíšův život a učení • Židovské základy • Šíření křesťanství • Clánky víry • Bohoslužba a modlitba • Rozkoly a odštěpenci • Moderní křesťanství	117
FILOZOFIE MYSLI	90	ÍSLAM	128
Aristoteles • Karteziánský dualismus • Behaviorismus • Podvědomí • Soudobý materialismus	90	Prorok Muhammad • Vira a obřady • Šíření islámu • Sunnité a šiité • Bábismus a baháismus • Islámská kultura • Současný islám	128
FILOZOFIE JAZYKA	94	HINDUISMUS	133
Různé teorie jazyka • Smysl a význam • Logický pozitivismus • Neurčitost překladu • Poststrukturalismus	94	Základní myšlenky hinduismu • Bohové a bohyně • Náboženské obřady • Svátky • Hinduistická společnost • Moderní hinduismus	133

BUDDHISMUS 138

Siddhártha Gautama • Jižní buddhismus • Severní buddhismus
• Jiné větve buddhismu • Moderní buddhismus

OSTATNÍ NÁBOŽENSTVÍ INDIE A DÁLNEHO VÝCHODU 143

Konfucianismus • Taoismus • Šintoismus • Sikhismus •
Džinismus • Zoroastrismus

MYTOLOGIE 150

Starý Egypt • Starověký Přední východ • Řecko • Řím •
Keltská mytologie • Germánská mytologie • Amerika • Afrika

SLUNEČNÍ A MĚSÍČNÍ MÝTY 158

NÁBOŽENSTVÍ A FILOZOFIE V ČESKÝCH DĚJINÁCH 159

ÚVODEM 159

České země v evropském kontextu • Náboženství a filozofie

STŘEDOVĚKÉ KŘESŤANSTVÍ 160

Konstantin a Metoděj • Mnišské řády • Vrcholný středověk •
Doba Karla IV. • Jan Hus a husitství

REFORMACE A PROTIREFORMACE 163

Moc duchovní a moc světská • Petr Chelčický • Jednota
bratrská • Katolíci a protestanti • Jan Amos Komenský •
Barokní kultura v Čechách

OD OBROZENÍ PO MASARYKA 168

Osvícenství • České národní obrození • Tomáš G. Masaryk

OD VZNIKU SAMOSTATNÉHO STÁTU 171

Duchovní život ve 20. století • Mezi literaturou a filozofií •
Pražský strukturalismus • Emanuel Rádl a Josef L. Hromádka
• Marxističtí intelektuálové • Jan Patočka a jeho žáci

ORGANIZACE SPOLEČNOSTI 159

POLITIKA A VLÁDA 175

ÚVODEM 176

Antické Řecko • Středověké politické myšlení • Renesance
• Suverénní stát a společenská smlouva • Revoluce •
Moderní politické ideologie

DEMOKRACIE A VOLEBNÍ SYSTÉMY 183

Parlamentní systém vlády • Rozsah volebního práva •
Typy volebních systémů • Společenské protiklady, volební
systémy a systém stran • „Nejlepší“ volební systém

VOLEBNÍ PRAVO ŽEN 191

POLITICKÉ STRANY 192

Strany, hnutí a nátlakové skupiny • Systémy stran • Strany
a jednota státu • Politické zaměření • Strany a stát •
Počátky systému stran • Evropské strany • Strany v USA •
Strany v Africe • Strany v bývalých komunistických
státech • Strany v Asii • Budoucnost politických stran

JAK SE VLÁDNĚ V RŮZNÝCH ZEMÍCH 203

Parlamentní systémy • Dělbá moci • Ústavy různých zemí
• Vládnutí • Obecní a městská samospráva

MEZINÁRODNÍ POLITIKA 216

Politika, kterou neřídí vláda • Základ mezinárodního řádu
• Zahraniční politika • Vojenská a hospodářská moc •
Mezinárodní organizace • Mírové operace

ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (OSN) 220

POLITICKÝ VÝVOJ V ČESKÝCH ZEMÍCH 221

V HABSBURSKÉ MONARCHII 221

Český státoprávní program • Boj o národnostní zrovnoprávnění • Politické strany a volební zákonodárství • První světová válka

OBDOBÍ 1918 AŽ 1948 223

První republika • Druhá republika, okupace a exil • Pokus o obnovu demokracie (1945–48)

KOMUNISTICKÁ ÉRA 226

Boj s třídním nepřítelem • Liberalizace a Pražské jaro • Normalizace

PO ROCE 1989 228

Pád komunistů • Budování demokracie a zánik federace • Česká republika

PRÁVO 231

PRÁVNÍ SYSTÉMY A JEJICH PŮVOD 231

Lidské zákony a přírodní zákony • Hierarchie právních předpisů • Přírozené právo a pozitivní právo • Právní rodiny • Římskoprávní tradice • Rozšíření evropského systému soukromého práva • Tradice common law • Islámské právo

TRESTNÍ PRÁVO 237

Druhy trestných činů • Třídění trestných činů • Obecné principy trestního práva • Důvody vylučující odpovědnost za spáchání trestného činu

OBČANSKÉ PRÁVO 243

Soukromoprávní delikty • Majetková práva • Práva k duševnímu vlastnictví • Rodinné právo • Závazkové právo • Pracovní právo • Bankroty

SOUDNÍ ŘÍZENÍ 249

Struktura soudů • Druhy soudních procesů • Soudní moc • Účast veřejnosti na soudním řízení • Právnícké profese v systémech římskoprávní tradice • Právnícké profese v systémech common law • Právní etika • Jurisdike

MEZINÁRODNÍ PRÁVO 257

Mezinárodní právo veřejné • Mezinárodní a vnitrostátní právo • Mezinárodní smlouvy • Občejnév mezinárodní právo • Ostatní prameny mezinárodního práva • Uplatňování mezinárodního práva • Lidská práva • Mezinárodní právo soukromé

PRÁVA DĚTI 264

PRÁVO V ČESKÝCH ZEMÍCH 265

DO ROKU 1989 265

Kodifikace soukromého práva • 19. století • První republika • Druhá republika, protektorát a období 1945–48 • Komunistická éra

PÁD KOMUNISTICKÉHO ŘEŽIMU 269

Listina základních práv a svobod • Zákony o privatizaci, restituci a podnikání • Rozdělení Československa

PRÁVNÍ ŘÁD ČESKÉ REPUBLIKY 271

Změny v převzatém československém právním řádu • Trestní právo • Soukromé právo • Soudnictví • Právnícké vzdělávání • Právnícké profese

EKONOMIE A EKONOMIKA	275	PO PÁDU KOMUNISMU	321
HOSPODÁŘSKÉ SYSTÉMY	275	Scénář ekonomické reformy • Restituce a privatizace • Rozdělení Československa • Čtyři etapy hospodářského vývoje	
Tržní hospodářství • Plánované hospodářství • Světové hospodářské systémy • Poválečný vývoj • Změny ve střední a východní Evropě			
TRŽNÍ MECHANISMUS	281	OBCHOD A FINANCE	323
Nabídka a poptávka • Tržní rovnováha • Působení tržního mechanismu • Optimální alokace zdrojů • Selhání trhu • Externality • Monopol • Vefejně a vefejně prospěšné statky		ZBOŽÍ A SLUŽBY	323
MĚŘENÍ VÝKONNOSTI HOSPODÁŘSTVÍ	288	Typy výroby • Význam organizace • Výrobní proces • Automatizace výroby • Záruka kvality • Nakupování	
Národní důchod • Výpočet HDP • Výdajová metoda • Příjmová a výstupová metoda • HDP, HNP a CNP • HNP na jednoho obyvatele • Mezinárodní srovnávání		ŘÍZENÍ PODNIKU	327
EKONOMICKÉ ZDROJE	294	Podniky v soukromém sektoru • Podniky ve vefejném sektoru • Družstva • Plánování	
Půda • Práce • Kapitál • Podnikatelství • Podnikatelé a korporace • Hospodářský růst • Náklady růstu		MARKETING	331
CÍLE HOSPODÁŘSKÉ POLITIKY	300	Marketingový mix • Výrobek • Propagace • Cena • Distribuční kanály • Segmentace trhu	
Nástroje hospodářské politiky • Makroekonomické cíle • Inflace • Platební bilance • Směnný kurz • Poválečné hospodářství • Nové mezinárodní uspořádání • Vliv GATT • Nadnárodní podniky • Zahraňiční pomoc		STRUKTURA A FINANCOVÁNÍ SPOLEČNOSTI	336
EKONOMIKA V ČESKÝCH ZEMÍCH	313	Podnikový management • Kalkulace nákladů • Metody kalkulační • Sestavování rozpočtu • Financování podniku • Zánik společnosti	
VÝVOJ V LETECH 1780 AŽ 1914	313	PRINCIPY ÚČETNICTVÍ	344
Nástup kapitalismu a průmyslová revoluce • Přelom 19. a 20. století		MEZINÁRODNÍ OBCHOD	346
PRVNÍ REPUBLIKA A PROTEKTORÁT	315	Viditelný a neviditelný obchod • Obchodní bilance • Obchodní překážky • Změny ve způsobech obchodování	
Vznik Československa • Hospodářská politika poválečných vlád • Krize a konjunktura ve 20. letech • Světová hospodářská krize • Mnichov a protektorát		MEZINÁRODNÍ FINANCE A INVESTICE	350
OBDOBÍ 1945 AŽ 1989	318	Mezinárodní měnový systém • Brettonwoodská konference • Zahraňiční investice • Mezinárodní platby • Internacionalizace obchodu • Průnik na zahraňiční trhy	
Poválečná obnova • Centralizace řízení • Zánik soukromého sektoru • Ekonomické reformy • 70. a 80. léta		MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÁ INTEGRACE	355
		Typy obchodních uskupení • Vliv konkurence	

KOMUNIKACE A SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY 358

TISK	358
Počátky písma • Knihtisk • Vznik novin • Rozmach novin • Moderní noviny • Shromažďování zpráv • Deskto	
ELEKTRONICKÁ MÉDIA	367
Rozhlasové vysílání • Televizní vysílání • Satelitní a kabelová televize • Vliv elektronických médií	
ROZHLAS A TELEVIZE VE VZDĚLÁNÍ	374

ČESKOSLOVENSKO A ČESKÁ REPUBLIKA V DATECH, 1989–99 375

SOUHRNNÝ REJSTŘÍK	387
DODATKY A OPRAVY	445
ILUSTRACE; PŮVODNÍ TEXT; SPOLUPRACOVNÍCI	446

